

ЭНСИЭЛДИ

Нам улууһун хаягында * 1935 сүй алтынны 5 күнүгэр төрүттээммитэ

“Тыл - омук баар-суюх сыйаннаа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстырыр суверенний бирааптаах.”

Саха Республикасын Тыл туурунан Соконуттан

НОЛОУОК ХОМУУРУН ТҮҮННАН

Бэбэхээ биниги улууспутугар СР Правительствотын председателин солбайаччы Е.С. Васильева, республика государственны налоговой инспекцияны начальника И.Г. Сухомясов, СР прокурора Н.Е. Полятинской, СР ИД министрии бастакы солбайаччы, милиция полковника Г.В. Чесноков, Ил Түмэнгэ депутаты Е.М. Ларионов тахса сыйрттылар. Кинилэр улуус салайар үлэхиттерин, активын, нэхилийктэр баылыктарын, тэрилтэлэр салайааччыларын о.д.а. кытта көрсүтүлээр.

Үрдүк солоох ыалдыттарбыт үлэлэрин хайысхаларынан кылгас ихитиннэрийнлээр огордуулар. Тыл этиилэрэ, кэпсэтийн, сүннүүнэн, нолуок кириитин, төлөөхүнүн туурунан барда. Россия үрдүнэн үп-харчы кризиэ диринээн ихэринэн, республика финансовой туруга онтон бынчы тутуулктаа этилинэ. Республика баа киинтэн трансфер кэлийтгэр күчумэбэйдэр үөскэббиттэрэ, ол иннитэн хамнаска иэс улаатан ихэрэх ахтылынна. Бынны-майгы сыйтырхайан ихэринэн Президент. Правительство ис кыахтары таба, толору туунаар соруктари тууруран, нолуок кириитгэр хонтурууолу күүхүрдэргэ, куотунааччылары, «халын» дохууттаахтары (биридиилээн да дьонгно, үрдүк дуохунастардааха, коммерческий структураларга у.д.а.) бынаарарга ыйын огорбут. Тууаннаах министровларга, сулууспаларга, чуолаан, государственный налоговой инспекция, республикаатаа прокуратураа, ИДМ уонна кинилэр улуустардаа структураларыгар бу хайысхада үлэни тэтимирдэллэригээр, хамсатылаах дайылары огороллоругар ыйын бэриллибит.

К.ОЛЕСОВ.

АБЫЙАХ ТЫЛ МИННИЙГЭС

ЕНПУ үүркүү корпууңгар мянгайы сүүхөх оскуола уонна обо сада айллара былааннанааыттан билигин капитальнай өрөмүөн үлээ бара туар. Бу күннэргэ «Промкомбинат» 5 үлэхитэ мөостатын өрөмүөнүү сүлдэллар. Соторутааытта комиссияттан тиййэн дьиэ ис былаана хайдаа буолуухтаа, туюх үлэ огоонуулухтааын сүбэлэстилэр.

Обо садын ёзбийдиссэйнэн Лебедева З.Е. үлэлийр. Кини этэринэн байыл 25 обо миэстээ көрүллэр. Оттон үерэх сэбийдиссэйнэн Лукина С.Н., учууталын Гаврильева Ф.Р. үлэлийллэр. Оскуола үс үерэнэр кылаастаах, спортзалаах, суунар, айыр хостордоо буолара былааннанаа. Байыл 15-18 2-ис кылааска 13 обо үерэнэр.

Бу дьиэ училище салалттын ёйөөхүнүнэн Нам селотун дъяналтатын балансаа үерэнэр ситишилиинэ.

[Отыйын 24] күнүгэр Владимир Татаринов салайааччылаах «Ихэй-чухай» канти-фольк белэх, Василий Винокуров салайааччылаах «Кыталык» үнкүү ансамблын састаабыгар кириен Аан дойдугаа фольклор фестивалыгар кытта Италияа көтө. Онно атырдах ыйын 26 чынылатыгар дизери сыйдыхтаа. Төрөөбүт норуотарын фольклорун көрдөрүхтэрэ.

[Бэс ыйын бүтүүтүнээби дааннайынан, Өймөкөөн, Томпо, Уус-Майя, Кэбээйи уонна Алдан улуустарын 12 бөхүүлэгиттэн 4116 киши бэйэлэрийн дойдугаарыгар бардьлар. Бүгүнгүү күнгэ Саха сириттэн 12 агартынынча киши баарга бэлэм. Агардас Усуйяана улууңгар 1038 дьиэ кэргэн барагы олороллор. Республика таыгар барбыт дьон 70 барынаа үлэлийр саастаах дьон этэ.

ЭРЭЙДЭЭХ ЭЛИГЭС

ИҮЭР УУГА СӨТҮӨЛҮҮР СӨП ДУӨ?

Партизан нэхилийг баар эрэ биир Муохан дын уулаан-аанаан олорор ыраас уулаах күөллээх. Нэхилийк дьюно-сэргэгтэ барытаа бу күөлтэн аанаан олорбут. Харахыт харатын курдук харыстырыр саботох ыраас уулаах күөлбүт. Кыбын ихэр мууспутун мантан ылабыт.

Ону баараа айыр күөлбүт дьон маассабайдык сөтүөлүүр сирэ буолла. Күнү бынаа бу күөлгэ сүүхүнэн

кини сөтүөлүүр. Ким да кынмат, болбомтотун уурбат. Партизанга сөтүөлүүр күөл суюх буолбатах эбээт. Нэхилийк таыгар Ныыла дын сөтүөлүүр күөл дын ааттаах, аата да этэр күөл баар. Ону ахараа түхэн айыр күөлбүтүгээр сөтүөлүүллээр сүрүкэтэ да бэрт.

Дъяналтаа Муоханга сөтүөлээмэн, ыстарааба 100 солк. дын биллэрии таахаар турар. Биллэрии тахсы-

В. КОЛЕСОВ,
Партизан

УЛУУСКА ОТТООҮҮН КӨРДӨРҮҮТЭ

1998с. от ыйын 24 күнүнээби
ТХУ сводкатынан (тоннанан)

Нэхилийк, бааһ. ханаай-а кэтэх ханаай.	Былаан	Кэбиини		Кэбиини	
		граф.	фактич.	граф.	факт.
«Хоту»ПК	1040	-	--	-	-
Бааһ. хан.	970	27	20	57	43
кэтэх ханаай.	1280	108	-	228	-
Үөдэй	3290	135	20	285	43
«Нам»УПХ	1250	112	-	237	-
Бааһ. хан.	300	27	60	57	60
Кэтэх хан.	1200	108	150	228	150
I-Хомустаах	2750	247	210	522	210
Бааһ. хан.	950	85	60	179	245
Кэтэх хан.	840	76	30	160	30
Партизан	1790	161	90	339	275
бааһ. хан.	580	52	-	110	-
Кэтэх хан.	370	33	-	70	-
Никольский	950	85	-	180	-
Бааһ. хан.	1900	171	120	361	170
Кэтэх хан.	1070	96	220	203	240
Хамабатта	2970	267	340	564	410
Бааһ. хан.	1400	126	186	266	324
Кэтэх хан.	2240	202	123	426	483
Хатын-Арыы	3640	328	309	692	807
бааһ. хан.	1090	98	60	207	74
Кэтэх хан.	660	60	38	126	38
Бөтүн	1750	158	98	333	112
«Модут» ГУП	1200	90	70	190	250
бааһ. хан.	170	15	17	32	17
Кэтэх хан.	800	72	65	152	65
Модут	2170	177	152	374	332
Аммосов аат.ПК	1300	108	116	228	250
бааһ. хан.	380	34	40	72	40
Кэтэх хан.	780	70	87	148	87
Хатырык	2460	212	243	448	377
бааһ. хан.	1280	115	44	243	62
Кэтэх хан.	370	33	91	70	91
Түбэ	1650	148	135	313	153
бааһ. хан.	440	40	50	84	60
Кэтэх хан.	320	29	-	60	-
Арбын	760	69	50	144	60
бааһ. хан.	1300	117	56	247	86
Кэтэх хан.	670	60	60	127	60
Кебөкөн	1970	177	116	374	146
бааһ. хан.	-	27	40	57	50
Кэтэх хан.	-	36	-	76	--
Фрунзе	-	63	40	133	50
бааһ. хан.	-	13	170	27	170
Кэтэх хан.	-	51	70	108	70
Искра	-	64	240	135	240
бааһ. хан.	-	18	-	38	-
Кэтэх хан.	-	21	40	44	40
Таастаах	-	39	40	82	40
Бааһ. хан.	860	77	228	163	381
Кэтэх хан.	400	36	48	76	73
Салбан	1260	113	276	239	454
бааһ. хан.	400	36	90	76	95
Кэтэх хан.	1500	135	202	285	244
Нам селота	1900	171	292	361	339
«Үүнэр» КП	1000	72	120	152	120
бааһ. хан.	750	67	193	141	213
Кэтэх хан.	1090	98	--	207	-
II Хомустах	2640	237	313	500	333
Улуус т/х тэрил-н	5550	450	306	1005	620
Бааһ. хан.	13460	1211	1434	2557	2090
Нэхилийнэ	14790	1331	1224	2808	1671
Барыта	33800	2992	2964	6370	4381
Былышын баччаба	33600	2352	886	3360	1450

ДОРУОБУЙА—КҮНДҮ БАЙ

ЛЕПТОСПИРОЗ

Лептоспироз диэн куталлаах инфекционный ыары. Кини лептоспира диэн палочкагыны спирохеталарынан тарбанар. Ол микробтары айылбаба илдээ сывлдааччыларынан крысалар, крысатыны кутуйахтар буолаллар. Кинилэр почвани, оту, ууну, кунаабаннык хараллыбыт обуруот астарын сутуйохтарын сөп. Сутуллубут ууну уулаан дьиэ сүөхүлэрэ, сибиннинъэлэр, бэйдээ сывлдар ыттар ити бэлиэтэнэ. Психогический диспансе нат 83 иитиллээчил 56 кини лептоспир ыарыйда. Ол дюнкт кини ёлло, уонтан та ыарахран турукка киргүүтүлүр. Дьюкуу специалист-врачтар эдэлэрэ баран үлээгин ыары тарбанар тулунна. Лептоспирозы Бүлүүгэе уутуттан хаалбыт уу рбаммыт.

ыарыыга ыллараллар.
Дыэ кыллара ити
ыарыынан чепчэкитик ыал-
дьаллар уонна ыарыны та-
рбатааччыларынан буолал-
лар. Кинилэр убаастарынан
лентоспироз палочкиятин та-
хаараллар. Ордук
сүүргүүрөт уулаах күеллэр,
көлүйэлэр, уыстан хаалбыт
худар күттаддаштар.

уулар кутталаахтар.
Лептоспироз ыары бын-
хиги республикабытыгар
баччаангга дизэри биирдий-
лээн көстөр ыары эз. Он-
тон быйыл сайын от ыйын
санатыгар Бүлүү улууңугар
бу ыары улахан түбэлтээ

Digitized by srujanika@gmail.com

а/ Абыан чаас аңарын
инниң оливковай арының
иңәбін. Дозата чаайынай-
нуоскеттан ыстакаң
аңарыгар диәри эбіллән-
иһер. 2-3 нәдізелә змтэн-
бин. Манның нымда үес та-
аһын операцията суюх
туһәрәр.

б/ Биир суукканан ўес тааһын туһәриххин бағар буоллахына 1 литр оливковай арыы уонна 1 литр лимоннай сок наада. Хойуу аһы 12 ч. инниңэ сиен бүтүөхтәэххин. Ол аата сарсыардаттан тутула сизбаккий Убазаңы тор. Барыта бүшпүтүн кэн-нэ абыял мунүүтәнэн хотуолатар. Сиидәз хотуоланар. Суујан, сайбаан баран таас тахсыбытын көрөүн. Тааха нахаа ула-хан буоллабына манык нымыа көнүлләммәт.

да сизээжкин. Жаңапы иниэххэ сөп, үүтү ийлли- бэт. Кийәш 7 чаастан эмтэ- нэвчин. Иннингэр чаны ууру-

МАРИНОВАННАЙ ОБУРСУ

Орто кытаанах обурсула-
ры суүйуллар, итни уунан

Эдэр ханаайкаларга сүбэлэр

туллубут уонна сойтуллу-
бут уксус кутуллар, баңгака-
ны кумаабынан бүрүйэн ба-
ран баайыллар. Обурсу
уутун оборбутун кэнэн эбии
уксус кутан биэриллэр. Ол
кэнэн сөрүүн сиргэ ууруул-
лар. 1 кинэлэ обурсуга—2
ыстакаан уксус, 1 осталобу-
ой ньюоска туус туттуллар.

МАРИНОВАННАИ ХАППЫСТА

Хаппыштындын кыра гына
кырбаныллар, тууhy кытта
аалыллар (1 осталобуюй нүүр
оска туус 1 киилэ хаппыш-
таба). ыгыллар, баанкаба-

угуллар уонна сойтууллубут маринады кутуллар. Баанг-каны пергаментнай кумаабынан сабан баран тымнын сиргэ ууруллар. 5-6 хонугунан хаппысты бэлэм буюлар. Маринады бэлэмнииргэ 1 киилэ хаппыстыба 1 ыстакаан уксус, 3 ыстакаан уу, 1 ыстакаан сахар, кыра перец, 3 лавровай линс туттуллар. Маны барытын оргутуллар уонна сойтууллар.

барсаллар. Уңун, сливотыны помидор ордук буолу. Сүйянан баран баңқаба угуллар. Маринада: хас ыстакаан уксуска 1 ыстакаан уу, 1/4 ыстакаан саахар, 1/2 чайнын ньюоска туус, кыра корица, гвоздика, перец туттуллар. Маны барытын оргуттуллар, сойтууллар уонна помидорга кутуллар. Өскөтүн 2-3 күнүнэн уксус елбөөдүйбүт буоллашына, кестүрүүлэбэ кутан оргуттуллар, сойтууллар уонна иккисиз ээн кутуллар.

РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ

тел. 21-3-32

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640;
бухгалтерия — 21332;
факс — 21332; "НАМ" ТРК — 21632

факс — 21332; "НАМ" ТРК — 21632;
редакционнай издательской системы — 21141

Сурукка ааккытын-сүолгутун, үлбэбитин,
дьиэбит аадырыбын чопчу ыйын.
*Автор этэрэ мэлдьи ханыат
санасатынын бишр биолбат.*

Учредителлэр: Нам улууһун дъяһалтата, "Саха-
полиграфиздат" национальный компания.
СР бэчээт уонна маасабай информация
көнгүүн көмүүсүүр региональной инспекциии
гаан регистраторын замжилт ичмээр — Я-0085

Талылынна уонна тағылынна "Эңсиәли"
хәйнат редакционнай-издательской

Ханыат Дьокуускайга "Сахаполиграфиздат"
НИПК бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38

Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лиис.
Индексэ — 54889. Тираха — 1715

Бэчээккэ илии баттанна -12:00 ч, 31.07.98 с
Сакааны №-рэ — 86

“ЭНГСИЭЛИ” - Нам улууһун хаягы.
678040, Саха Республикаата, Нам с., Октябрьской уул. 1.